

Krzysztof Jurgiel
Posel do Parlamentu Europejskiego
ul. Zwycięstwa 26 C, 15-703 Białystok
Tel: 85 742-30-37; 508801810
krzysztof.jurgiel@interia.eu
www.jurgiel.pl

Bruksela, 12.06.2020 r.

Komunikat prasowy

z dnia 11 czerwca 2020 r.

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego

Dnia 11 czerwca 2020 r. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi (AGRI) Parlamentu Europejskiego spotkała się, by zagłosować nad trzema *dossiers* i przeprowadzić wymianę poglądów z przedstawicielami Komisji Europejskiej na temat nowo ogłoszonej strategii „Od Pola do Stołu”.

Ze względu na wciąż trwające ograniczenia związane z epidemią koronawirusa posłowie - zarówno obecni na sali, jak i biorący zdalny udział w posiedzeniu - głosowali zdalnie nad:

- opinią AGRI dotyczącą wniosku ustanawiającego Fundusz Sprawiedliwej Transformacji,
- opinią AGRI dotyczącą wniosku ustanawiającego przepisy i ogólne zasady dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję Europejską,
- zmianą rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu zapewnienie wyjątkowego tymczasowego wsparcia w ramach EFRROW na skutek wybuchu pandemii COVID-19.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji został przedstawiony jako wniosek legislacyjny Komisji Europejskiej w styczniu 2020 roku. Ma on na celu złagodzenie gospodarczych, środowiskowych i społecznych kosztów przejścia na neutralność klimatyczną z korzyścią dla terytoriów, które najbardziej ucierpiały w wyniku tego przejścia. Wsparcie w ramach Funduszu koncentruje się na działaniach na rzecz odbudowy gospodarczej, przekwalifikowaniu dotkniętych pracowników i pomocy w poszukiwaniu pracy.

Ze względu na wybuch pandemii COVID-19 i związane z tym negatywne skutki dla gospodarek państw członkowskich wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Fundusz Sprawiedliwej Transformacji został zmieniony. Proponuje się zatem udostępnienie dodatkowych środków w wysokości 35 613 048 000 EUR (według cen bieżących) na rzecz tego instrumentu. Z tych dodatkowych środków 2 810 048 000 EUR w cenach bieżących powinno pochodzić ze środków budżetowych, co zwiększy kwotę programu w kolejnych WRF do 11 270 459 000 EUR;

środki te powinny zostać przyznane w trakcie trwających negocjacji na szczeblu Rady Europejskiej. Pozostałe dodatkowe środki w wysokości 32 803 000 000 EUR obejmą okres od 2021 r. do 2024 r. i będą stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel pochodzące z Europejskiego Instrumentu Odbudowy. Grupie EKR udało się wprowadzić w opinii AGRI ustęp, w którym wyraźnie stwierdzono, że kwota ta stanowi dodatkowe środki, a jej finansowanie nie oznacza zmniejszenia środków przeznaczonych na inne fundusze WRF, w szczególności na WPR i politykę spójności. Opinia została przyjęta przy 43 głosach za, jednym przeciw i trzech wstrzymujących się.

Druga głosowana opinia dotyczyła wniosku ustanawiającego przepisy i ogólne zasady dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję Europejską. Najważniejszą z punktu widzenia rolnictwa kwestią w tym dossier jest procedura zatwierdzania określonych produktów (np. środków ochrony roślin, genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy). Dotychczas produkt oceniony jako bezpieczny przez agencję oceny ryzyka (np. EFSA) musiał zostać zatwierdzony, chyba że kwalifikowana większość państw członkowskich głosowała przeciw. W nowej propozycji Komisji Europejskiej znalazł się zapis przewidujący, że jeśli "państwa członkowskie nie są w stanie osiągnąć większości kwalifikowanej opowiadającej się za wnioskiem o udzielenie zezwolenia na produkt lub substancję, należy uznać, że zezwolenie nie zostało udzielone". Grupa EKR głosowała przeciwko tej poprawce, która ostatecznie upadła. Ostatecznie opinię przyjęto większością 19 głosów przy 13 głosach sprzeciwu i 15 wstrzymujących się.

Ostatnie głosowanie dotyczyło zmiany rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu zapewnienie wyjątkowego tymczasowego wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) na skutek wybuchu pandemii COVID-19. Do wniosku Komisji Europejskiej, który powstał z inicjatywy eurodeputowanych - w tym posłów EKR-u - przewodniczący komisji AGRI złożył kilka poprawek: przedłużenie o sześć miesięcy terminu wypłaty wsparcia w formie płatności ryczałtowej po zatwierdzeniu przez właściwy organ do końca 2020 r., zwiększenie maksymalnej kwoty wsparcia dla danego rolnika o 2 000 EUR (do poziomu 7 000 EUR) oraz przeznaczenie na to wsparcie 2% zamiast 1% środków z EFRROW. Wszystkie cztery poprawki zostały przyjęte znaczną większością głosów.

Po otwarciu procedury zdalnego głosowania nastąpiła wymiana poglądów z przedstawicielami DG AGRI i DG ENVI na temat strategii „Od Pola do Stołu”. W swojej prezentacji Komisja Europejska wyjaśniła, że strategia ta ma zmienić sposób w jaki produkowana, dystrybuowana i konsumowana jest żywność. Bezpieczeństwo żywności i żywnościowe mają zostać podstawą unijnej polityki żywnościowej. W ramach tej długoterminowej wizji Komisja Europejska proponuje 27 konkretnych działań nastawionych m.in. na zmniejszanie strat żywności, zapobieganie nadwadze i otyłości czy redukcję nawozów (o 20%, a w przypadku niektórych, bardziej niebezpiecznych, kategorii o 50%). Dyrektor generalny DG AGRI podkreślił, że strategia „Od Pola do Stołu” będzie odgrywała ważną rolę we Wspólnej Polityce Rolnej (WPR) i wymaga budżetu, dlatego nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) przewidują więcej środków dla WPR.

Posłowie zwrócili jednak uwagę, że mimo większego budżetu WPR, środki wciąż są niewystarczające, co może być szkodliwe przede wszystkim dla małych rolników, których nie stać będzie na innowacje technologiczne. Poseł Zbigniew Kuźmiuk (EKR) podkreślił, że

cele strategii będą trudne do osiągnięcia i mogą się negatywnie odbić na rolnikach. Powinien zostać zatem przewidziany system rekompensaty dla rolników za utratę dochodów.

Stanowisko EKR-u jest następujące:

- Należy zachować równowagę między zrównoważeniem gospodarczym, ekologicznym i społecznym. Musimy unikać sytuacji, w której **bezpieczeństwo żywnościowe** i rentowność rolnictwa w Europie są zagrożone przez nowe wymogi bez odpowiedniej rekompensaty, narzędzi i zabezpieczeń, zwłaszcza w czasie kryzysu gospodarczego wywołanego COVID-19.
- Przed zaproponowaniem bardzo ambitnych celów powinna być przeprowadzona **ocena skutków**. Zaproponowanie tych konkretnych celów już w niniejszym komunikacie, podczas gdy ocena skutków będzie przeprowadzana jedynie w odniesieniu do inicjatyw legislacyjnych, które z nich wynikają, wydaje się być sprzeczne z zasadą lepszego stanowienia prawa.
- Komisja Europejska zapowiada, że do czwartego kwartału 2020 r. przyjmie zalecenia dla państw członkowskich dotyczące sposobu realizacji celów strategii „Od Pola do Stołu” w ich krajowym planie strategicznym WPR. Oznacza to, że państwa członkowskie, ustalając cele krajowe w swoich planach strategicznych WPR, będą musiały już teraz włączyć także cele z tej strategii - bez konieczności poddawania ich kompleksowej ocenie skutków.
- Na posiedzeniu komisji AGRI w dniu 26 maja posłowie wyrazili swoje obawy dotyczące właściwej kontroli celów proponowanych w strategiach. W tym tygodniu w Radzie kilka państw członkowskich, zwłaszcza Austria i Włochy, wyraziło obawy co do sposobu, w jaki strategię mogą kolidować z nowym modelem realizacji w ramach WPR. Mogłoby to ponownie doprowadzić do przyjęcia podejścia odgórnego, które nie byłoby zgodne z zasadą pomocniczości nowego modelu realizacji.
- Gruntów rolnych brakuje, a brak **ochrony roślin** może prowadzić do strat żywności ze względu na choroby roślin. Niższe plony wpłyną na bezpieczeństwo żywnościowe. W jaki sposób zostanie zapewniona wystarczająca dostępność środków ochrony roślin? Przy omawianiu lat referencyjnych należy odpowiednio uwzględnić zrealizowane w ostatnich latach ograniczenia w zakresie stosowania tych środków. Stosowanie środków ochrony roślin i składników odżywczych należy postrzegać w odniesieniu do produkcji żywności z jednego hektara.
- Rolnicy będą potrzebowali dostępu do najlepszych dostępnych narzędzi w celu zapewnienia zrównoważonej produkcji żywności. Chcielibyśmy, aby położono większy nacisk na narzędzia i innowacje, ponieważ są one niezbędne do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. W strategii krótko wspomina się o badaniu, które Komisja Europejska prowadzi na temat potencjału nowych technik genomowych w zakresie poprawy zrównoważonego rozwoju. Ponieważ zakończenie badania jest przewidziane na kwiecień 2021 r., czy do tego czasu Komisja Europejska będzie gotowa do szybkiego przedstawienia wniosków w sprawie zmiany prawodawstwa, aby uniknąć dalszych opóźnień w zakresie dostępności nowych technik? Chociaż w strategii wspomina się o znaczeniu innowacji, wydaje się, że innowacjom nie poświęcono wystarczająco uwagi w planie działania zawartym w załączniku.

- Komisja Europejska proponuje zwiększenie powierzchni upraw **ekologicznych** do 25%, jednak nie jest jasne, co było podstawą do zaproponowania tej liczby. Biorąc pod uwagę, że obecny udział powierzchni ekologicznej wynosi od 7 do 8% powierzchni gruntów rolnych, ustalony cel jest bardzo wysoki. Zbyt imperatywny wydaje się wymóg zwiększenia udziału danego rodzaju rolnictwa, ponieważ różne rodzaje rolnictwa przyczyniają się do zrównoważonej produkcji żywności. Poprzez sztuczne zwiększanie udziału rolnictwa ekologicznego równowaga między podażą a popytem na produkty ekologiczne może zostać zakłócona, co nie przyniosłoby korzyści rolnikom prowadzącym gospodarstwa ekologiczne.